

Vergaderjaar 2018–2019

31 066

Belastingdienst

31 322

Kinderopvang

Nr. 440

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 november 2018

In de brief van 11 oktober jl.¹ heb ik uw Kamer geïnformeerd over de ontwikkelingen in het CAF 11-project. Dit project van Toeslagen richtte zich op een specifiek gastouderbureau en de daarbij aangesloten gastouders. Naar aanleiding van signalen van de GGD deed het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) van de Belastingdienst onderzoek. Na controlebezoeken bij 20 gastouders besloot Toeslagen de kinderopvangtoeslag van 235 ouders per 1 september 2014 stop te zetten.

Het CAF 11-project bracht drie tekortkomingen aan het licht. In het project is de toeslag te snel stopgezet, was het informatiebeheer binnen Toeslagen en de informatievoorziening naar de betreffende ouders en uw Kamer niet op orde en was het zelflerend vermogen van Toeslagen te beperkt. Naar aanleiding van deze problemen heb ik in de Kamerbrief van 11 oktober vier maatregelen aangekondigd:

1. intern onderzoek naar het informatiebeheer bij Toeslagen;
2. herbeoordeling van de lopende CAF 11-beroepszaken;
3. schadevergoeding vanwege schending van de redelijke termijn bij bezwaarafhandeling;
4. verbeteren vaktechnische inbedding van Toeslagen in de Belastingdienst.

In deze brief informeer ik u over de voortgang van deze vier acties.

1. Intern onderzoek naar het informatiebeheer bij Toeslagen

Ik heb twee EDP-auditors, die ICT-processen controleren, opdracht gegeven om de systemen van Toeslagen te controleren of er geen stukken bestaan over het CAF 11-project die niet eerder aan het licht gekomen zijn. Inmiddels is het onderzoek van de EDP-auditors afgerond. Zij hebben 36 miljoen bestanden in alle samenwerkingsgebieden van Toeslagen doorzocht. Ook is de persoonlijke schijf van de toenmalige coördinator

¹ Kamerstukken 31 066 en 31 322, nr. 434.

van het CAF 11-project bekeken. Van deze documenten bleken er zes relevant voor het CAF 11-project.

Eerder heeft uw Kamer, in drie zendingen op 30 augustus (Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 3085), 4 september (Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 3086) en 11 oktober jl., tien stukken ontvangen die betrekking hebben op het CAF 11 project. In deze brief verstrekt ik op hoofdlijnen de informatie uit de zes documenten die in het onderzoek van de auditors naar boven kwam. Ten opzichte van de eerder gedeelde tien documenten bevatten de stukken geen nieuwe informatie. De stukken raken aan de andere tien stukken en geven soms meer context. Voor de volledigheid stuur ik u deze, ter vertrouwelijke inzage, na².

Zes documenten

Het eerste document betreft een rapportage van 3 december 2013 over het CAF 11-project. Het rapport beschrijft de opzet en uitkomst van een onderzoek bij de gastouders in november 2013. Zowel de administratieve aspecten als de fysieke aanwezigheid van de kinderen waren onderwerp in het onderzoek.

Het tweede document is een rapport van een bij het gastouderbureau door Belastingkantoor MKB Eindhoven ingesteld boekenonderzoek, d.d. 4 mei 2016. Het onderzoek is ingesteld in verband met de belastingheffing (vennootschapsbelasting). Bij deze gelegenheid is tevens gekeken naar de juistheid van de naleving van de regels uit onder meer de Wet kinderopvang. In het rapport staat een aantal kritische kanttekeningen die verband houden met de kinderopvangtoeslag, en die mogelijk aanleiding vormden tot nader onderzoek door Toeslagen; het onderzoek heeft niet geleid tot correcties.

Het derde document bevat aantekeningen van een gesprek op 16 juni 2016 tussen de teamleider en de coördinator van CAF 11 en de advocaten en de eigenaar van het gastouderbureau. In dit gesprek zijn over en weer tekortkomingen benoemd, en deels weersproken, deels erkend. Voorts zijn werkafspraken (zoals de wijze van selecteren van dossiers) gemaakt voor het onderzoek naar twintig aanvragers (zie hierna bij het vierde document).

Het vierde document is een brief van 4 juli 2016 van de teamleider van CAF 11 aan de advocaat van het gastouderbureau. Deze brief is verzonden naar aanleiding van twee gesprekken tussen deze teamleider en de advocaat. In deze brief wordt verslag gedaan van een onderzoek naar twintig aanvragers (deels aangewezen door het gastouderbureau, deels ad random «getrokken»), wordt de stand van zaken in het project cijfermatig weergegeven, wordt ingegaan op de mogelijkheid van het herstarten van stopgezette toeslagen, en op de verdere voortgang van de tot dan toe traag verlopen afwikkeling van bezwaarschriften.

Het vijfde document is een brief van 22 december 2016 van de directeur Toeslagen aan de advocaat van het gastouderbureau in reactie op door hem ingediende klachten; in de brief wordt verwezen naar de hiervoor genoemde brief van 4 juli 2016. De directeur geeft aan dat Toeslagen geen oordeel geeft over de kwaliteit van de administratie van het gastouderbureau, maar op basis van signalen van GGD en/of Belastingdienst een onderzoek instelt naar de rechtmatigheid van aanvragen kinderopvangtoeslag. Dit onderzoek naar twintig aanvragers heeft aanleiding gegeven tot verdergaand onderzoek.

² Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Het zesde document betreft een brief van 22 december 2016 van de directeur Toeslagen aan de advocaat van drie betrokken vraagouders. Deze brief is een reactie op klachten die de advocaat namens haar cliënten heeft ingediend.

De directeur licht de gang van zaken toe en geeft aan dat er voldoende aanleiding was tot de ingestelde onderzoeken. Hij onderschrijft de mening van klager(s) dat Toeslagen voortvarender had moeten handelen en biedt zijn excuses aan voor de trage afhandeling.

2. Herbeoordeling van de lopende CAF 11-beroepszaken

De stukken in de lopende CAF 11-beroepszaken zijn opnieuw beoordeeld door de Landsadvocaat. Stukken die kwalificeren als op de zaak betrekking hebbend of die verstrekt worden op basis van de door mij voorgestane ruimhartigheid op dat vlak, zijn ingebracht in de lopende beroepsprocedures. De EDP-auditors hebben naast de zes CAF 11-stukken veertien stukken gevonden die mogelijk relevant zijn in individuele zaken. Zoals in de Kamerbrief van 11 oktober is toegezegd zijn deze stukken aan de Landsadvocaat verstrekt met de vraag om te beoordelen of deze alsnog moeten worden verstrekt in een lopende beroepszaak. De Landsadvocaat heeft geoordeeld dat dit niet het geval is.

3. Schadevergoeding vanwege schending redelijke termijn bij bezwaarafhandeling

In de brief van 11 oktober heb ik gemeld Toeslagen de opdracht te hebben gegeven om in zaken waarin de behandeling van het bezwaarschrift langer heeft geduurd dan twee jaar, immateriële schadevergoeding toe te kennen vanwege schending van de redelijke termijn. Dit is met inbegrip van een eventuele afgeronde beroepsfase en ook als door de ouders daar niet om is verzocht en voor zover dat nog niet reeds is gebeurd. De ouders zijn per brief door Toeslagen geïnformeerd over de overschrijding van de redelijke termijn en de hoogte van de schadevergoeding die zij ontvangen. Het gaat om ongeveer 50 ouders.

4. Verbeteren vaktechnische inbedding van Toeslagen in de Belastingdienst

Als laatste maatregel kondigde ik aan de vaktechnische inbedding van Toeslagen te verbeteren. Ik gaf de eerste aanzet tot het verbeteren van de vaktechnische inbedding van Toeslagen in de Belastingdienst met het «Besluit bestuursrecht Toeslagen».³ Dit besluit geeft regels over de beantwoording van rechtsvragen en procesvertegenwoordiging. De komende tijd wordt gezien in hoeverre het besluit uitbreiding behoeft. Daarbij zijn de voor de fiscaliteit geldende besluiten «Besluit fiscaal bestuursrecht» en «Besluit beroep in belastingzaken» het uitgangspunt. Ook wordt het bestaande «Handboek Toeslagen» beoordeeld door vaktechnisch coördinatoren. Dit Handboek is bedoeld als intern naslagwerk en bevat de wet- en regelgeving die van belang is bij het verlenen en toekennen van toeslagen. Eventuele bestuursrechtelijke beleidsregels worden uit het handboek verwijderd. Zo nodig worden deze opgenomen in het Besluit bestuursrecht Toeslagen. De positie van Toeslagen in het landelijk netwerk formeel recht en de kennisgroep formeel recht wordt versterkt. Ook wordt de formatie van de juridische afdeling bekeken en zo nodig uitgebreid. Tot slot heb ik een landelijk

³ Stcrt. 2018, nr. 5563.

vaktechnisch coördinator benoemd om de vaktechnische kwaliteit binnen Toeslagen en de communicatie met mijn ministerie en de beleidsdepartementen te borgen.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. Snel